REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 166. Brașov, Luni-Marți 30 Iulie (12 August). 1902.

Nisuințele de maghiarisare
în lumină semi-oficiósă.

I.

Cei dela „Budapesti Hirlap“, una dintre foile cele mai respândite guvernamentale maghiare, sunt peste mesură satisfăcuți de esplicarea ce se dă, într'o scrisóre dela Budapesta, publicată în semi-oficiósa vienesă „*Politische Correspondenz*“, așa numitei politice de naționalitate a guvernului unguresc. Ei găsesc, că acesta este un nou fel de esplicare, căci amintita scrisóre nu mai ia în apărare guvernul față cu acusațiunile, că voesce se maghiariseze naționalitățile. Din contră, semioficiósa din Viena accentuéză, că guvernul în adevĕr voesce sĕ maghiariseze, însĕ nu prin prigonire și asuprire, nu prin paragrafi dictatoriali, nu prin exproprieri, ci prin aceea, că tinde să unéscă naționalitățile cu națiunea maghiară în cugete și simțiri. Acésta nu o póte face, decât lățind între ele cunoscința limbei maghiare.

Ĕtă, dice „Bud. Hirl.“, esplicarea positivă a politicei nóstre de naționalitate; semi-oficiósa vienesă însĕ merge și mai departe și lămuresce tot-odată și partea negativă a esplicării, spuind verde, că naționalitățile nu pot fi una cu noi, decă nu învață și decă nu vorbesc unguresce. Ne însușim, adauge „B. H.“, amêndouĕ laturile acestei interpretări..“

De aici încolo „Budapesti Hirlap“ își desfășură părerile și conclusiunile sale proprii, ce le baséză pe premisele de mai sus, și nu putem, decât sĕ recunóscem, că desfășură cu ocasiunea acésta multă fantasie.

Ĕtă aceste conclusiuni:

„...Cetățenii statului sunt în aceeași mĕsură datori de a învĕța sĕ vorbéscă unguresce, în care mĕsură statul are dreptul de a pretinde validitarea limbei maghiare. Cetățénul nu póte dice: „eu dau statului dreptul acesta, pe acela însĕ nu i'l dau, plătesc dare, îi dau soldații, dér limba nu i-o dau, unguresce nu vorbesc, nu învĕț........ „Cei ce nu scie unguresce, cel-ce copiii nu și-i învață unguresce, séu care scie, dér nu vré sĕ vorbéscă unguresce, póte sĕ ne fie soț ca om, póte fi amicul nostru confesional, séu tovarășul nostru, care plătesce contribuție și dă recruți, dér nu póte fi concetățénul nostru...“

...„Facem escepțiune cu aceia, cari, fără de vina lor nu sciu unguresce, fiind-că părinții nu i-au învĕțat, precum și cu aceia, cari — nu i-au învĕțat pe copiii lor unguresce, fiind-că statul n'a pretins'o dela ei. Acum însĕ o pretinde. Acum este esecutată legea școlară, care face obligătóre învĕțarea limbei maghiare pretutindenĭ în țéră“.

„De acum încolo numai aceia nu vor avé vină, că nu sciu unguresce, pe cari părinții nu i-au învĕțat limba maghiară. Numai față cu aceștia vom puté face escepțiune, dér nu-o vom puté face față cu cei-ce de aici încolo nu vor învĕța pe copiii lor unguresce. Aceștia nu-și împlinesc tóte îndatoririle către statul național, ori-cât de punctual și-ar plăti dările, *pe aceștia nu-i putem recunósce mai mult de concetățeni ai noștri*.“

„...Viitórea generațiune, care cresce sub domnirea legii școlare de adĭ, nu va recunósce mai mult pe cetățenii de limbă străină, de fii credincioși ai patriei. Cetățenii maghiari de limbă străină credincioși au putut sĕ esiste în trecut, pot sĕ esiste încă și în timpul de față și pot fi toți aceia, cari fără de vina lor nu sciu unguresce. Dér cetățenii maghiari credincioși nu mai pot fi în viitor, când nimenĭ nu va mai puté dice, că nu-i de vină, că nu scie unguresce“.

Fóia guvernamentală maghiară vrea sĕ arate mai departe, că tot așa de mare este contrastul, decă cineva intră în corpul legislativ al statului național maghiar cu program naționalist. Dice, că mandatul de deputat nu e un drept, cu care s'a născut omul, ci un drept ce-l capĕtă dela stat. Statul național nu vrea sĕ investéscă pe nimenĭ cu dreptul de a tăgădui statul național...

Pune apoi în paralelă nisuințele pe basa programelor de naționalitate, ce se manifestă în parlamentul unitar național maghiar, cu nisuințele, ce au de basă programul anarchist.. Dice, că statul național maghiar numai în urma neajunsurilor sale mai este silit sĕ tolereze programele naționaliste, dér de-odată cu perfecționarea sistemului național și representativ, vor dispăré în curênd programele naționaliste. Acésta e numai o cestiune de timp.

Cade „B. H.“ ca de obiceiŭ în greșéla de a face asemĕnări cu stările din alte țĕri, cari se potrivesc cu stările din Ungaria, ca pumnul pe ochĭ. E vorba adecă, că Prusia peste o sută de ani, décă nu va interveni ceva neprevĕdut la învârtirea rótei lumii, va înghiți de tot pe Poloni, ca și pe Alsațieni! Și firesce, că aliații maghiari ai Prușilor nu pot rĕmâné în dĕrĕt!

Deci n'are sĕ trécă mai mult decât o sută de ani, dice „B. H.“, și nici urmă nu va mai fi de partide naționaliste în legislațiunea maghiară și cel mult décă vor mai fi astfel de deputați, cari vor sci vorbĭ și românesce, nemțesce și slovăcesce. Décă naționalitățile nu s'au maghiarisat în cursul celor șépte-sute și mai bine de ani trecuți, causa a fost, că nimenĭ n'a pretins așa ceva. Acum însĕ se pretinde dela ele sĕ se maghiariseze și vor deveni și Maghiari cu timpul.

„Bud. Hirl.“ termină prin a-le spune „domnilor nemțĭ“, că se amăgesc, décă cred, că în Ungaria vor fi în curênd părăsite nisuințele de maghiarisare, neavênd și așa nici un efect, și prin ai asigura, că Maghiarii nu vor renunța la maghiarisare. Orașelor Sibiiu, Brașov și Bistrița nu le mai dă decât 25 de ani până ce vor fi pe deplin maghiarisate, tocmai așa pre cum au fost maghiarisate mai multe orașe în preponderanță nemțescĭ din Bănat.

„Nu vom înceta nicĭ-odată de a maghiarisa“, esclamă „B. H.“ și adĭ trebue sĕ le sbierăm în urechiă naționalităților: „Invĕțați și vorbiți unguresce, fiind-că a sci și a vorbi unguresce e datorie cetățenéscă...“

Acésta este icóna pĕcătóselor și fatalelor nisuințe de maghiarisare, oficióse și neoficióse. Rĕmâne acum sĕ ne întórcem medalia și sĕ vedem și reversul ei.

Guvernul și serbările în onórea lui Kossuth. „Kel. Ért.“ publică, din isvor autorisat următórele asupra punctului de vedere al guvernului față cu serbările puse la cale din incidentul aniversării centenare ale nascerii lui Kossuth: „Miniștrii și fișpanii nu vor participa nici ca persóne oficiale, nici ca particulari la serbări. Celelalte organe ale statului pot sé se presente numai ca persóne private. In privința participării președintelui și a membrilor camerei deputaților, guvernul doresce, sĕ nu se facă nici o ingerență. Părerea sa însĕ este, că eventuala participare a președintelui și a camerei, nu póte avé caracter oficial, deóre-ce pentru acésta ar fi necesar un conclus al camerei, ceea ce însĕ nu se póte, fiind camera în vacanță. Dealmintrea este deja hotărît, că contele Albert Apponyi nu va lua parte la serbări.

Ocuparea Macedoniei. In Sofia și Belgrad se colportéză svonul, că *Austro-Ungaria* ar fi luat decisiunea de a ocupa Macedonia cu concursul *României* și al *Greciei*. Diarului „*Il Piccolo*“ din Triest i-se telegrafézá din Petersburg relativ la acésta următórele:

„Sunt informat din isvor autorisat, că în dilele din urmă a avut loc o viuă schimbare de note între guvernul rusesc și cel sîrbesc, bulgăresc și muntenegrean în chestiunea din Balcani, devenită fórte acută. Guvernul rusesc a consiliat pe cele

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Sclavii iubirei.

De Knut Hamsun.

(Fine).

A doua di, séra, regretă, că nu-mi póte înapoia banii. M'am bucurat și i-am mulțumit, că nu mi-i póte da. Mi-a spus sincer că-i cheltuise.

— „Ce poți sĕ mai dicĭ, sclavo“, mĕ agrăi zîmbind. „Scii... dama în haine galbene...“

Unul dintre prietenii lui îl întrebă:

— „De ce-i dici sclavă chelnăriței nóstre? Tu ești mai sclav decât dênsa“.

— „Bere?“ întrebai eu, întrerupêndu-i.

Peste puțin întră în cafenea dama în galben. F. o salută ridicându-se. Ea trecù pe lângă el, se aședa la o masă liberă și întórse două scaune. F. se duse la dînsa, își luă unul dintre scaunele întórse și ședù. După două minute se ridică strigând aprópe: „Bine, plec. N'am sĕ mĕ mai întorc nici-odată“.

Nu mĕ mai țineau picióręle de bucurie. Alergai la bufet și bolborosii ceva. Istorisii că n'are sĕ se mai întórcă nici-odată la ea. Talul trecù pe lângă mine; îmi făcù reproșuri aspre, dér nu le băgai în sémă. La un-spre-dece, după închiderea cafenelei, F. mĕ însoți până acasă.

— „Sĕ 'mi dai cinci mărci din cele dece, pe cari ți-le-am dat eri“.

I le oferii pe tóte dece și primindu-le, cu tótă opunerea mea, îmi dădù éră cinci din ele bacșiș.

— „Ce veselă sunt astă-séră! Décă mi-ai da voe sĕ te chem la mine!... Dér, ce-i drept, am o cameră cam mitit̆ică.

— „Nu, nu vin sus“, îmi rĕspunse el. „Nópte bună!“

Plecă. Trecù ér pe lângă bĕtrâna cerșitóre, uită însĕ sĕ-i dea ceva, cu tóte că biata bĕtrână îi dete bună séra. Alergai la ea, o cinstiĭ cu căt-va feniciĭ spunêndu-i: „Sunt dela domnul, care trecù adineori, dela domnul în haine gri“.

— „Dela domnul în haine gri?“

— „Da, dela cela cu pĕrul negru, dela Vladimirtz“.

— „D-ta ești nevasta lui?“

— „Nu, sunt sclava lui“.

Câte-va seri de-arêndul mi-se plânse, că nu-mi póte înapoia banii. Il rugai sĕ nu mĕ mai facă sĕ sufer, spunêndu-mi-o. Mai ales că mi-o spusese așa de tare, încât o audiră și alții, ba mulți începură chiar sĕ râdă.

— „Sunt un ticălos, un om de nimic — dicea — am împrumutat bani dela tine și nu ți i mai pot da. Ași lăsa sĕ mi-se tae brațul drept pentru o bancnotă de 50 de mărci“.

Mĕ ducea audindu-l vorbind astfel și mĕ tot gândiam cum ași putea sĕ-i fac rost de parale, dér nu găsiam nici o cale.

El continuă: „Vréi sĕ scii ce mai fac... Dama în galben și circul au plecat. Am uitat'o. Nici prin gând nu-mi mai trece“.

— „Și tot i-ai mai scris adi a scrisoră“, îl întrerupse unul dintre prietenĭ.

— „A fost cea din urmă!“

Cumpĕrai dela florărésă un trandafir și i-l pusei în butoniera dela stânga. I-am simțit suflarea pe mâna mea și mi-a fost aprópe imposibil sĕ fixez acul cu gămălie.

Imĭ mulțumĭ.

Cerui apoi trei mărci pe cari le mai aveam la casă și i-le dădui. Nimica totă!

Imĭ mulțumĭ.

Tótă séra am fost cât se póte de veselă, până când Vladimirs dise pe neașteptate:

„Cu cele trei mărci am sĕ plec pentru o sĕptĕmână. La reîntórcere vei primi tóte paralele.“ Când vĕdù surprinderea mea dise: „Numai pe d-ta te iubesc!“, și 'mi luă mâna într'ale sale.

Eram cât se póte de tristă de plecarea lui și mai ales, că nu voia sĕ 'mi spue unde plécă. Tot, întrégă cafeneaua cu toți óspeții mi-se părea că jócă împrejurul meu. Nu mai putui suporta și-l apucai rugătóre de mânĭ.

„Peste o sĕptĕmână sunt al d-tale“, și se ridică.

trei guverne, ca sĕ observe circumspecţiunea cea mai mare faţă cu provocările turcescĭ respective albanese, tot-odată le-a asigurat, că nicĭ Rusia nicĭ puterile amice cu ea, nu vor permite nicĭ-odată, ca sĕ fie violate drepturile statelor slave din Balcan în Macedonia şi vechea Sîrbie".

Convenţia militară cu România? Diarul oficios *„Fremdenblatt"*, organul ministerului afacerilor streine austro-ungar, declară, că nu se póte lua în serios scirea rĕspândită de către *„Corespondenţa locală"* şi reprodusă de diarul parisian *„Le Temps"*, după care cu ocasiunea întâlnirei întîmplătóre a regelui României cu feldmareşalul baron de Beck, şef al statului major general al armatei austro-ungare la Ischl, o discuţiune ar fi avut loc, în trécĕt, asupra stipulaţiunilor unei eventuale convenţiunĭ militare între Austro-Ungaria şi România. Diarul oficios vienes adaogă, că este cunoscut cum-că *Corespondenţa locală* are obiceiul de a rĕspândi scirĭ de sensaţie.

Alt isvor, despre care am luat deja act, spune, că n'a fost vorba, ce-i drept, de-o convenţie militară, dér totu-şĭ s'ar fi făcut o înţelegere pentru anumite casurĭ.

Unificarea limbei literare române.

De **M. Străjanu.**

Craiova, în Iulie 1902.

Fiind-că acéstă întrebare s'a pus din nou la ordinea dilei, întâiŭ în comitetul Asociaţiunei prin venerabilul ei vice-president, d-l Iosif St. Şuluţiu şi de acolo în pressă; cred că nu e de prisos a reaminti câteva idei în acéstă privinţă, idei vechĭ, însĕ carĭ sunt şi adĭ de actualitate şi vor fi până când toţĭ Românii vom avé o limbă literară deplin uniformă, precum aceleaşĭ trebue sĕ ne fie ideile, tendinţele şi idealul nostru naţional.

Intrebarea e forte vechie. Ea a preocupat pe cărturarii românĭ, de când au început a-şĭ forma o literatură scrisă; mai ales de când Miron Costin a deşteptat într'înşii consciinţa despre originea latină şi unitatea etnica a poporului român. Pentru-că dela acest mare cronicar datéză ideia lămurită despre originea şi unitatea Românilor din tóte provinciile Daciei vechĭ, idee care până atuncĭ nu esista, decât ca o tradiţiune scumpă învĕlită în ceaţa vremilor trecute, şi ca un simţĕmênt de mândrie în inima Românului, care-l făcea sĕ ţină la numele şi limba sa ca la nişte titlurĭ de nobleţă şi de glorie.

In veacul al 17-lea când şi Românii din Muntenia şi Moldova au început a-şĭ traduce în românesce cărţile bisericescĭ, şi a întroduce în biserică şi în stat limba română în locul celei slavone de până atuncĭ; adesea-orĭ vedem în prefaţele cărţilor tipărite atuncĭ, esprimată cu mult dor tendinţa de a scrie pe înţeles pentru toţĭ Românii. Incă Eustratie logofĕtul, în Pravila tipărită în 1652, sub Vasile Lupul, dice în prefaţă: „Acestea învĕţăturĭ ne-au dat şi ne-au lăsat noă tuturor rodului românesc.... Şi le-am tălmăcit din scrisoare grecéscă, pre limba românească, ca sĕ pótă înţelege toţĭ". In prefaţa bibliei lui Şerban, tipărită la Bucurescĭ, în 1688, se dice, că ea se dă unui popor întreg, ca sĕ lumineze celor den casă a bisericii noroade, Românilor, Moldovenilor şi Ungrovlachilor."

Această laudabilă tendinţă pentru unificarea limbei literare încă dela începutul literaturei scrise, nicăirĭ nu se vede mai lămurit spusă ca în „Predoslovia către cetitorĭ" a Noului Testament dela Alba-Iulia, din 1648. „Bine ştim" — dic colaboratorii Mitropolitului Simion Stefan, — *„bine ştim că cuvintele trebue sĕ fie ca banii; că banii aceia sunt bunĭ, carĭ umblă în tóte ţerile; aşa şi cuvintele acelea sunt bune, carĭ le înţeleg toţĭ. Noĭ derept aceea ne-am silĭt de încât am putut, sĕ izvodim aşa cum sĕ înţeleagă toţĭ."*

Am subliniat aceste frase, pentru-că ele cuprind partea cea mai însemnată a principiului, după care trebue sĕ se formeze şi sĕ se cultive orĭ-ce limbă literară. In ele se află simburele teoriei despre *Circulaţiunea cuvintelor*, teorie desvoltată cu multă erudiţiune de d-l B. P. Haşdeu în „Magnum Etymologicum", şi după care se póte cunósce fisionomia sĕu caracterul naţional al limbei.

Intemeiaţĭ pe acéstă teorie, urmează ca pentru tóte ideile şi cugetările, pentru carĭ aflăm cuvinte, forme, înţelesurĭ şi construcţiunĭ potrivite în graiul poporului, sĕ nu întrebuinţăm altele străine, ca scrierile literare sĕ fie cât se póte uşóre de înţeles şi accesibile tuturor câţĭ sciu ceti. Şi noi Românii, putem face aceasta mult mai uşor decât alte naţiunĭ; pentru-că limba română are, între altele două însuşirĭ de mare însemnătate: unitatea sĕu lipsa de dialecte şi bogăţia vocabulariului. In basmele, proverbele, în cântecile şi în tóte productele literaturei poporane, limba nóstră are o bogăţie de espresiunĭ, care nu se află în alte limbĭ poporane şi în carĭ, ca şi în însuşirile morale şi intelectuale ale poporului român, se vĕd urmele unei vechĭ culturĭ, moştenite dela Romanĭ. Pe lângă aceasta, graiul poporului român se bucură de o unitate fără esemplu în istoria limbelor poporane. In regat, ca şi în Transilvania, Bănat, Maramureş, Bucovina, Basarabia şi în satele române din Serbia şi Bulgaria, până la Balcanĭ, Românii vorbesc o singură limbă fără dialecte; pentru-că micele deosebirĭ de vorbe şi de pronuncie dintr'o ţeră în alta, sunt prea puţine, ca sĕ formeze dialecte; ele sunt provincialisme forte lesne de înlăturat în limba literară.

Dialecte deosebite de cel daco-român, devenit limbă literară, avem numai în graiul macedo-român şi cel istrian. Incă şi în acestea, deosebirea dialectală o forméză mai mult vocabulariul decât formele gramaticale.

Unitatea şi belşugul de espresiunĭ a limbei nóstre poporane fac ca deosebirea între ea şi limba literară sĕ fie mult mai mică, decât la alte naţiunĭ, carĭ trebue sĕ-şĭ învețe limba scriitorilor în şcólă. Acésta e o mare înlesnire pentru rĕspândirea sciinţei şi culturei naţionale în massele poporului. Şi noi am lucra în contra acestui mare interes naţional, când am stărui sĕ ne formăm o limbă literară cum voiau etimologiştii noştri, fie chiar mai asemenea celei latine, sĕu altei limbĭ neolatine, însĕ mai streină de poporul nostru şi mai anevoie de înţeles pentru el. Un cuvênt sĕu o formă înrădăcinate în limbă, adecă întrebuinţate de întreg poporul român, fie chiar de origine strĕine, sunt mai românescĭ decât un cuvênt sĕu o formă latină dér neînţelese de popor; d. e. *poveste*, *plug*, *oraş*, şi forma *puternic*, deşi slavone de origine sunt mai românescĭ decât *naraţiune*, *aratru*, *opid*, *potente* sĕu *putinte*. Vorbele şi formele din graiul poporului esprimă pentru el nu numai noţiunile abstracte ale lucrurilor, ci mai mult imaginile lucrurilor cu tóte simţĕmintele ce ele pot deştepta. Limba unui popor, cum se găsesce în proverbele, în idiotismele, în poesia sa, este astfel adevĕrata icónă a sufletului sĕu. Ea cuprinde în sine cea mai scumpă icónă a sa. Şi cu orĭ-ce cuvênt din vocabulariul obicĭnuit al poporului, care s'ar înlocui în scriere cu un neologism, s'ar înstreina o parte din avuţia morală a naţiunii.

Grija, care nelinişte pe istoricii şi filologii noştri, dela S. Micul până la Cipariu şi Laurian, n'o mai putem avé adĭ, când nime nu mai contestă latinitatea némului şi a limbei nóstre. Adĭ e cunoscut şi recunoscut de toţĭ că nu numai sintactica şi formele etimologice, nu numai clasele secundare de vorbe, cum sunt articolul, pronumele, numeralele, preposiţiunile, conjuncţiunile, dér şi clasele principale, numele şi verbele, sunt în marea lor majoritate latine. Sĕ luăm de esemplu vorbele, cu carĭ numim organele corpului şi funcţiunile lor, sĕu părţile casei, sĕu terminologia religiósă, în mare parte, care prin latinitatea ei ne servesce ca un argument despre creştinarea Românilor înainte de a fi venit în atingere cu Slavii.

Apoi chiar slavonismele, turcismele şi alte strĕinisme carĭ le avem în limbă, unele sunt numai locale, ér acelea carĭ sunt generale, sunt mult mai puţin întrebuinţate decât vorbele romanice. Vocabulariul nostru usual, care determină caracterul limbei, este în marea lui majoritate latin. D. Hasdeu în teoria circulaţiunei cuvintelor, a luat ca esemplu o doină din Dobrogea, unde influenţa turco-slavică a fost mai mare ca în alte părţĭ, şi din 30 de cuvinte n'a găsit nicĭ unul strĕin; ér dintr'un bócet luat tot de acolo, din colecţiunea d-lui Burada, din 155 de cuvinte a găsit, că numai 29 erau nelatine. Ca o bună probă de fisionomia latină a limbei, ne póte servi, între altele „Opincaru" scriere făcuta de d. G. Jipesiu „din limba ţĕranului muntean".

Insĕ tocmai pentru respectul ce datorim graiului poporan, nu trebue sĕ reîntroducem în limba literară vorbe strĕine eşite din obiceiŭ ca: *oblăduire* (guvernare) *hojma* (mereu) *predmet* (privinţă), cum voia sĕ facă Lambrior, sĕu sĕ formăm altele după analogia acelora şi sĕ dicem *amarnic*, *dornic*, *prepuelnic*, cum dic şi scriu poeţii şi diariştii mai tinerĭ, pentru-că avem *falnic*, *harnic*, *sîlnic* ş. a. Ghiar archaismele de origine latină numai poeţii au dreptul de a le reîntroduce, pentrn-că numai ei, prin stilul lor le pot da însuşirea estetică, care sĕ le facă plăcute şi uşóre de înţeles.

Asemenea nu trebuesc alungate neologismele introduse deja în locul altor cuvinte vechĭ, sĕu pe lângă ele, întru cât asemenĭ neologisme s'au încetăţenit şi sunt înţelese de toţĭ câţĭ sciu ceti. Astfel sunt: *libertate*, *speranţă*, *desperare*, *spirit*, *pericol*, *insulă* în loc de *slobozenie*, *nădejde*, *desnădăjduire*, *duh*, *primejdie*, *ostrov*; sĕu *compătimire*, *pasiune*, *banchet* *protector* pe lângă *milă*, *patimă*, *ospeţ*, *ocrotitor*. Pentru-că o limbă e cu atât mai bună, cu cât e mai bogată în espresiunĭ, mai ales când neologismul esprimă o nuanţă nouă a aceleiaşĭ idei.

(Va urma.)

Incoronarea regelui Angliei.

Incoronarea regelui Eduard VII s'a sĕvîrşit după programul alcătuit de mai nainte.

După cum vedem din telegramele din Londra, populaţia capitalei engleze a întêmpinat cu mare entusiasm serbările încoronării. Des de diminéţă bubuiturile tunurilor anunţau diua festivă. In Londra s'au concentrat cu acéstă ocasie 27.000 de militarĭ. Circulaţia trăsurilor a fost suprimată pe stradile, pe unde era sĕ trécă cortegiul încă dela órele 5 diminéţa. Stradile s'au umplut de lume. Abaţia Westminster era împodobită deja de o séptĕmână.

Regina *Alexandra* a împărţit singură mai multe bilete de întrare pentru abaţia Westminster, unde s'a făcut încoronarea. Aceste bilete le-a împărţit la persóne, carĭ de altminterĭ n'aveau nicĭ un titlu pentru a se puté presenta. Intre aceste persóne era şi *Elena Văcărescu*.

La órele 10 au sosit cei dintâiŭ óspeţĭ princiarĭ la abaţia Vestminster. La $10^1/_2$ un cortegiu compus din opt trăsurĭ de curte, urmate de o gardă de onóre călare, sosì aducênd membrii familiei regale şi pe principii şi principesele strĕine La 11 fără un sfert sosì principele şi principesa de Wales.

La órele 11 a pornit trăsura de gală cu părechea regală din palatul Buckingham. Alăturea de trăsură călăria principele cu Connaught şi viscount-ul Kitchener. Regele, care se afla în disposiţie veselă, mulţumia cu amabilitate publicului, care îi făcea ovaţiunĭ.

La órele 11.15 au sosit demnitarii supremĭ ai imperiului şi şi-au ocupat locul în apropierea tronului. Principele de *Devonshire* ducea coróna, ér marchisul *Londonderry*, sabia. Alăturea de aceştia era ministrul-preşedinte *Balfour*, lordul *Halsbury*, marele cancelar, şi principele *Ciry*. Intr'aceea metropolitul de Canterbury şĭ-a ocupat locul.

Când a întrat regina în catedrală, studenţii din Westminster au aclamat'o cu cuvintele: *„Vivat Regina Alexandra"* Scurt după regina a întrat regele, care a fost salutat cu cuvintele: *„Vivat rex Eduardus!"*

Imediat s'a început ceremonia *recunóscerei*, apoi *comuniunea*. Regele a ascultat în picióre evanghelia şi a rĕspuns cu voce tare la întrebările, ce i-s'au pus. După acestea a urmat semnarea jurămêntului solemn. In timpul comuniunei, regele a îngenunchiat. După acésta, ridicându-se, i-s'a încins sabia imperiului, şi a primit insigniile demnităţii regale.

La órele 12.40 bubuiturile tunurilor din *Hyde-Park* şi *Tower* anunţau *încoronarea lui Eduard VII*. Un sfert de oră după aceea fù încoronată regina. După terminarea ceremoniei, întréga asistenţă s'a ridicat şi a esclamat: *„God save the king ond the queen"* (Dumnedeu sĕ ţină pe regele şi pe regina).

Primul care s'a apropiat de rege pentru esprimarea omagiului a fost metropolitul de *Canterbury*, apoi a venit principele de Wales, spre a depune în mânile regelui, *jurămêntul omagial*. Principele a sărutat mâna regelui, ér acesta a îmbrăţişat pe fiiul sĕu. Pe urmă a depus jurămêntul principele de *Norfolk* şi representanţii diferitelor clase nobilitare.

In timpul încoronării s'a întêmplat următorul incident: Imediat după-ce metropolitul de *Canterbury* a pus coróna pe capul regelui, i-se făcù rĕu şi trebui sĕ se sprijinéscă de archiepiscopul de York

---

In momentul acesta audiĭ pe ţalul spunêndu-mĭ: „Peste patru-spre-dece dile ne vei părăsi!"

Atâta rĕu, îmĭ disei, puţin îmĭ pasă! Peste o sĕptĕmână Vladimirtz va fi al meu. Vruiŭ sĕ-i mulţumesc, mĕ întorsei, — Vladimirtz plecase . . . .

. . . .

După o sĕptĕmână găsiĭ acasă o scrisóre. Imĭ scria atât de nemângăiat, îmĭ mărturisia, că a plecat după dama dela circ, că nu 'mĭ mai póte înapoia paralele nicĭ-odată şi că ar fi copleşit de miserie. Apoi numindu-se încă odată un suflet miserabil se subscrise: „Sclavul damei în galben".

M'am jeluit diua şi nóptea şi nu mai sciam unde mi-e capul. Peste o sĕptĕmână îmĭ pierdui locul din cafenea, vĕdêndu-mĕ nevoită sĕ-mĭ caut altul. Mĕ presentai pe la alte cafenele şi hotelurĭ, ba sunai şi pe la persóne private, oferindu-le serviciile. In zadar. Séra târdiu, cumpĕrai ieftin tóte jurnalele şi cetiĭ cu de-amĕruntul tóte anunţurile. Gândiam: Cine scie, póte mĕ voiŭ putea scăpa pe mine şi pe Vladimirtz.

Erĭ séră găsiĭ numele lui într'un jurnal şi citiĭ despre el. Eşiĭ îndată, fără sĕ sciu ce fac, rĕtăciĭ pe stradĭ, pe stradĭ multe şi mĕ întorsei abia adĭ de diminéţă. Voiŭ fi dormit póte pe unde-va, cine scie, sĕu póte voiŭ fi căđut obosită pe treptele vre-unei case... Nu-mĭ mai aduc aminte...

Astădĭ am mai cetit odată, dér erĭ, erĭ séră când veniĭ acasă, citiĭ pentru întâia óră. Frângêndu-mĭ mânile, mĕ lăsai pe un scaun. Peste puţin mĕ aşedai pe pămênt, rĕdimându-mĕ de scaun. Băteam pămêntul cu palma şi mĕ gândeam. Sĕu póte nicĭ nu mĕ gândiam; simţiam cum îmĭ urlă prin cap şi nu mai sciam de mine. Nu mai sciu cum, m'am sculat şi am eşit în stradă. Jos la colţ, — singurul lucru de care mi-aduc aminte, — dădui bătrânei cerşitóre un fenic dicêndu-ĭ: „E dela domnul în haină gri. Il cunoscĭ!"

— D-ta eştĭ póte mirésa lui?

— „Nu, sunt vĕduva lui!"

Şi rĕtăciĭ până adĭ de diminéţă pe uliţĭ. Adineorĭ am mai cetit înc'odată scirea din jurnal. Il chema Wladimirtz F.

și de doi episcopi. In scurt timp însĕ șĭ-a revenit și a putut sĕ termine ceremonia.

La întórcerea în palatul Buckingham populația a făcut părechei regale entusiaste ovațiunĭ. Părechea regală s'a arătat publicului din balcon.

Presa englesă scrie articole entusiaste din incidentul încoronării. „*Daily Telegraph*“ dice, că în istoria Angliei se începe o nouă epocă. „*Daily Mail*“ scrie, că nicĭ într'o țéră încoronarea n'are importanța, pe care o are în „Anglia“.

SCIRILE DILEI.

— 29 Iulie.

Asociațiunea în Bandul de Câmpie. In numĕrul nostru de Duminecă am publicat o dare de sémă despre adunarea generală a despărțĕmĕntului din T.-Mureșului a „Asociațiunei“ și am arătat, că la balul dat cu acea ocasiune s'a jucat „ciardașul“, Despre acea petrecere vedem acum o corespondență și în diarul „*Szé kely Lapok*“ din T. Mureșului, pe care o traducem în întregime, spre a servi de învĕțătură acelora, carĭ părăsind jocurile nóstre naționale, dau prilej foilor șoviniste a crede, că s'au lăpadat de caracterul lor național. Ĕtă corespondența diarului maghiar:

„In diua de 3 August s'a dat un bal în favorul bisericelor gr. cat. și gr. orientale din Bandul de Câmpie, care a reușit în mod strălucit atât în privința morală cât și în cea materială. Balul a fost precedat de adunare sub președința protopopului gr.-oriental din Nasna, d-l Rusz István. Localul unde s'a dat petrecerea a fost împodobit cu lampióne în colorile „naționale“, ceea-ce o relevăm spre lauda deosebită a protopopului Rusz, precum și a preoților din Bandul de Câmpie: Pap Fülöp și Opra Zakarias, nu mai puțin și spre lauda curatorului Száva Demeter. De asemenea și fetele de Român, carĭ au luat parte s'au împodobit cu panglicĭ „naționale“. Ni-a părut bine vĕdênd aceste fapte „patriotice“, carĭ nu numai pe noi ne onoréză, dér în prima linie pe dênșii. La acest loc relevăm, ca lucru, care ar trebui imitat, că musica a cântat în pausă „*Cântecul lui Kossuth*“. Peste tot privitorul ar fi putut crede, că se află la o petrecere maghiară de pe „Alföld“ și nimic alta nu ne reamintea, că ne aflam la un bal românesc, decât strigătele de „*Cum o fost?* ale dansatorilor, carĭ nu sciau unguresce și carĭ strigăte le pronunțau, când cereau sĕ se repete vr'un dans. Ĕtă un esemplu, că prin bunăvoință și armonie comună, naționalitățile se pot înțelege. „In acest sens“ îmbrățișem cu dragoste la peptul nostru pe frații noștri Românĭ. Sĕ ia deci esemplu!... Despre protopopul Rusz István numai atâta mai relevăm, că décă pe viitor va merge tot pe calea asta, în bună direcție va merge.“

Halal de așa armonie între naționalitățĭ! Cu „ciardaș“ și cu „Kossuth nota“ și cu părăsirea limbei române însĕ, d-l Rusz István et comp. puțin va contribui la scopurile urmărite de „Asociațiunea pentru literatura *română* și cultura poporului *român*!...

Părechia română moștenitóre la Londra. Principele Ferdinand și Principesa Maria vor părăsi Marțĭ Londra, întorcêndu-se în țéră.

Dela „Corda Fratres“. Ni-se comunică, că la Secția Română a Federației „Corda Fratres“ s'au înscris d-l *Sava Șomănescu*, mare proprietar în Bucuresci și d-l C. *Climescu*, rectorul Universității din Iașĭ ca *membri Seniorĭ* în Federațiunea internațională a studenților.

Consulul român general din Odesa a comunicat ministerului român de externe, că în marele port rusesc sunt 8 casurĭ de ciumă. Tot de odată el *desminte* esistența ciumei la Chișinău.

Maghiarii din România. Un diar din Budapesta publică o corespondență, din Galați, în care se ocupă de Maghiarii din România și în special de cei din Galațĭ. Corespondentul spune, că în România ar trăi 150,000 maghiarĭ. Vom reveni.

Secțiunea Predeal a „*Ligei culturale*“ și-a ținut Sâmbătă séra obicĭnuita sa serată dansantă în salonul cantinei dela fabrica de postav sub patronagiul președintelui comitetului central, d. Petre *Grădișteanu*. Mâne, Marțĭ aceeașĭ secțiune aranjază un concert în salonul „Eliseul Valea Cerbului“ din Bușteni.

Un jubileu rar. In diua de 9 August s'au împlinit 60 de anĭ. de când episcopul *Strossmayer*, din Diakovar (Croația) a fost promovat de doctor la universitatea din Viena. Bĕtrânul episcop, care a sciut sĕ-șĭ apere cu atâta energie națiunea, a primit din acest incident felicitările academiei și universității din Agram, precum și diploma de onóre de doctorat din partea universității din Viena.

O fată ce s'a nenorocit la mormêntul logodnicului ei. In cimiteriul din Rakoskeresztur lângă Budapesta s'a întêmplat un accident în adevĕr tragic. Helene Fürst de 20 de anĭ, angajată ca lucrătóre la o prăvălie de florĭ artificiale, a visitat mormêntul logodnicului sĕu de curênd mort, spre a'l împodobi cu-o cunună de florĭ culese cu mâna ei.

Deórece nu-i era cu putință s'atérne cununa de vêrful pietrii mormêntului, ce avea forma unei colnmne, se sui pe piedestal și întindênd mâna ei dréptă, în care ținea cununa, îmbrățișă cu cea stângă piétra ca sĕ aibă un razim. De-odată piétra rĕu înțepenită se rostogolì la vale și cădù pe nenorocita fată. In urma strigătelor ei desperate alergară păzitorii spre a o libera de gróznica povară, ce-i sfărmase pieptul.

Ea fù transportată în spitalul Rochus, unde după câteva dile și-a dat sufletul. Se face cercetare acum din partea autorității spre a se dovedi cine e responsabil pentru nenorocire.

Logodnă. D-l Victor *Moșoiu* s'a logodit cu d-șóra Măriόra *Popovicĭ*. Bran 11 August 1902.

Representațiunile kinematografice se continuă la „casa de tir“ de sub Têmpa în fie-care séră și atrag mult public, fiind prestațiunile intreprindĕtorilor în tóte privințele vrednice de vĕdut. Chiar și Duminecă séra, deși timpul în urma ploii era fórte rĕcoros, representația a fost peste așteptare de bine cercetată. In fie-care séră se întroduc în program și câte-va puncte nouĕ. De mâne, începênd „*Lupta de taurĭ din Madrid*“ și alte scene nouĕ.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage atențiunea on. public strĕin, că la cumpĕrăturile ce le face, sĕ aibă în vedere firma *M. L. Laszlo succesor Iuliu Popp*, têrgu Inului 29. Piața Francisc Iosif, unde se vînd cu prețurĭ reduse toțĭ articulii de seson.

Adunarea despărțĕmîntului Bran al „Asociațiunei“.

Erĭ, în 10 August, s'a ținut în Bran adunarea III generală a despărțĕmîntului Bran sub președința Il. Sale d-l Ioan cav. de *Pușcariu*. Adunarea a avut loc în biserica din comuna Pórta și era de față un public numeros și distins.

Il. Sa d-l cavaler de Pușcariu a deschis ședința printr'o cuvêntare, în care a făcut pe scurt istoricul despărțĕmîntului Bran. Acest despărțĕmînt s'a înființat înainte de asta cu trei anĭ și prima sa adunare generală s'a ținut în comuna *Moeciul-de-jos*, a doua in *Fundata*, care a fost împreunată și cu o esposiție de manufacturĭ și țĕsĕturĭ naționale, ér a treia se ține acuma în Pórta.

Pentru cei-ce fiind mai îndepărtațĭ și nu înțeleg rostul despărțĕmîntului Bran. trebue sĕ relevez, că de Bran se țin 10 comune politice: Sohodol, Predeal, Pórta, Șimon, Moeciu-de-jos, Moeciu-de-sus, Cheia, Fundata, Măgura, Peștera (Cócăze) formând 12 parochii, situate pe un teritor de 576 chm. pătr. cu o populație românéscă de 10.000 suflete. Nu scim, décă în ceea-ce privesce frumusețele naturale, mai esistă în Transilvania o regiune, ca sĕ se pótă compara cu regiunea acésta de sub muntele Bucegiu, și mărginașă cu frontiera României.

După deschiderea ședinței se dă cuvêntul d-lui N. P. *Petrescu*, dirigintele filialei „*Albina*“ din Brașov, care a ținut într'un limbagiu poporal o conferență din cele mai interesante, séu cum le numia d-sa „sfaturĭ practice“ asupra necesității tovărășiilor, asupra crutării și a bunei înțelegerĭ între locuitorĭ.

D-l Petrescu, unul dintre cei mai distinșĭ economiștĭ ai noștri, care prin numĕrósele sale scrierĭ și-a asigurat un loc de frunte în literatura nóstră de economie națională, s'a arătat cu acéstă ocasiune și ca măestru al cuvêntului.

Luând de basă relațiunile locale, d-l Petrescu a atras atențiunea locuitorilor din Bran, presențĭ la acéstă ședință, asupra esploatării prin tovărășii a bogățiilor naturale, ce se află în reionul comunei, ca: industria de lemne, pescărie, brutărie, morărit, lăptărie, comerciul de păsĕrĭ și ouĕ, monopolisat astădĭ de Evrei, țĕsĕtorie, albinărit, pomărit. Relevéză importanța societăților de înmormîntare, a societăților agricole și pentru asigurarea vitelor, a societăților culturale (bibliotecĭ).

Un murmur de aprobare și plăcere se audia din public mai ales, când d-l Petrescu a accentuat necesitatea aplanării certelor, pe cât se póte, fără intervenția judecătorilor și advocaților, carĭ sunt costisitóre și ruinătóre. Se vedea, că prin acésta, conferențiarul a atins o rană de actualitate, de care sufere locuitorii din Bran.

Conferențiarul a fost rĕsplătit prin căldurόse aplause.

După acésta se dă cuvêntul secretarului d-l *Ronceanu*, care cetesce raportul asupra activității despărțĕmîntului pe anul trecut.

După cetirea raportului se procedéză la alegerea comitetului pe un nou period de doi anĭ.

S'a ales prin aclamațiune, președinte: d-l M. *Bardosy*, prim-pretore*) vice-președinte: d-l Axente *Moșoiu*, notar comunal, membrii în comitet: d-nii I. *Clinciu*, S. *Stoica*, N. *Popovicĭ*, M. *Tătoiu*, A. *Chitu*, I. *Reit*, G. *Tișca* și L. *Pușcariu*.

Terminându-se ședința, publicul s'a îndreptat spre esposiția de vite și de țesăturĭ, unde s'a format o comisie, care a stabilit premiile.

Esposanților de vite li-s'au acordat 8 premii și anume: *Premiul I* (10 cor. în aur) l'a obținut d-l Miron *Tătoiu*. *premiul* II (5 cor): d-l N. Gh. *Reit*, *premiul III* (5 cor.): Jandarmii din Bran, *premiul IV* (3 cor.): I. *Clinciu*, *premiul V* (2 coróne): Stoian *Voinescu*, *premiul VI* (2 coróne): Stoian *Voinescu*, *premiul VII* (2 cor.): Il. *Reit*, *premiul VIII* (1 cor.) Nic. *Tătoiu*.

Premiile pentru țesĕturĭ le-au obținut, precum urméză: *Premiul I* (8 cor.): d-șóra Elena *Tișcă*, *premiul II* (4 cor.): d-na Maria *Tișcă*, *premiul III* (3 coróne): d-na *Reit*.

Ĕtă și lista sumelor încassate cu ocasiunea acestei adunărĭ: Il. Sa I. cav. de *Pușcariu* 20 cor. Il. Sa Dr. Ilarion *Pușcariu*, arhiereu, 5 cor., Dr. Emil *Pușcariu*. 6 cor. I. *Clinciu*, 5 cor., prof. I. *Clinciu* (taxă fundamentală) 60 cor; Alexe *Chițu*, 12 cor., Nic. *Popovicĭ* 11 cor., N. *Runceanu* 2 cor., Il. *Reit* 2 cor., G. *Tișcă* 2 cor., Ionel *Pușcariu* 2 cor., I. *Berariu* 2 cor., L. *Pușcariu* 4 cor. V. *Runceanu* 1 cor., Dr. Iuliu *Pușcariu* 10 cor. Iosif *Pușcariu* 4 cor., *Roșca* 1 cor., M. *Bardosy* 15 cor., Axente *Moșoiu* 20 cor., V. *Jonică* 1 cor., L. *Pușcariu* jun. 1 cor., G. *Babeș* 1 cor., G. *Dima*, 2 cor., Miron *Tătoiu* 10 cor., I. *Stoian* 1 cor.

La óra 1 óspeții s'au întrunit la o masă comună în casele părintelui I. *Reit*, unde s'au pronunțat mai multe toaste. Așa primul toast l'a ridicat d-l N. *Petra Petrescu*, în general pentru ilustra familie Pușcariu, din care au eșit membri valoroșĭ cu merite pentru întréga Românime, și în special pentru fostul președinte, Il. Sa I. cav. de *Pușcariu*, d-l profesor I. *Clinciu* toastéză pentru d-l Nic. P. *Petrescu*, care în conferența sa a vorbit atât de elocuent despre necesitatea asociațiunilor. Pentru a pune în practică sfaturile d-lui Petrescu, d-l Clinciu, propune înființarea unei bibliotecĭ și imediat pune în circulație o listă, în care cei presențĭ s'au înscris cu mai multe sute de volume. Tînĕrul Ionel *Pușcariu* ridică paharul pentru cei bĕtrânĭ. Mĕ simt obligat a esprima aicĭ mulțumirea, ce am simțit-o vĕdênd pe d-na Lucia *Bologă* n. Pușcariu, câtă ostenélă și-a dat întru a supraveghia serviciul la masă, ba servind însa-șĭ cu multă bună-voință și amabilitate.

După masa comună, înseninându-se, s'a încins o horă veselă în curtea caselor părintelui Reit.

Deși cea mai mare parte a numelor celor, ce au asistat la frumósa serbare culturală-națională din Bran se pot vedé din lista contribuirilor, a premiaților etc. totu-șĭ îi recapitulez aicĭ într'o scurtă și de sigur incompletă listă:

Erau de față cei patru frațĭ Pușcariu: Il. Sa cavalerul Ioan de Pușcariu, septemvir în pensie și membru ordinar al Academiei române, Il. Sa Dr. Ilarion Pușcariu, Arhiereu, (Sibiiu), Iosif Pușcariu, advocat (Brașov), Leonte Pușcariu, preot, Sohodol. Apoi Dr. Iuliu c. de Pușcariu, jud. de instrucție (Budapesta) cu dómna și cu familia, Dr. Emil Pușcariu, prof. universitar și fost secretar al ministeriului cultelor și instr. publice din România (Iașĭ), Joe Pușcariu, inginer C. F. R. (Bucurescĭ), I. Clinciu, profesor cu dómna și d-șóra (Bucurescĭ), N. P. Petrescu, dirigintele „Albinei“ cu dómna (Brașov), d-l profesor G. Dima cu d-na și d-șóra (Brașov), Leonte Pușcariu și I. Roșca, funcționarĭ la „Albina“ (Brașov), d-l Bárdosy, prim-pretore, cu dómna (Bran), primarul Miron Tătoiŭ, notarul Ax. Moșoiŭ, v.-not. Berariu etc. etc. și

Oniță.

*) Față cu acésta alegere nu s'ar pute face nicĭ o obiecțiune în ce privesce persona. Nu tot așa este însĕ, după părerea nóstră, în ce privesce calitatea de funcționar și încă funcționar politic administrativ a alesului. Trebue se întrebăm, décă nu cumva sĕ prejudecă prin astfel de alegerĭ principiului, că la conducerea lucrărilor asociațiunii sĕ fie aplicațĭ ómenĭ independențĭ de eventualele curente politice ce emană dela stăpânire și dela organele ei.

POȘTA REDACȚIUNEI.

D-lui *C. C.*.. Adresa cerută este *Vledeny* (c. Făgărașului.

Sosiți în Brașov.

Pe diua de 9 August 1902.

H. Pomul verde: Dr. Péchy, c. și reg. medic de regiment, Pesta; Gheorghe, funcționar. Brașov; Lázár, Izso, Arad; Ötvos, Dr Körösy, Clușiŭ; Liebe. Dresda; Liebe, Brema; Weinlich, Fachy, Bucurescĭ.

H. Europa: Schor, Bucurescĭ; Schreiber, Kux, Viena; Ieitteles, Rothsfeld Klopfer, Pesta; Foldényi, Arad; Teodor Bulc. profesor. Dr. Murĕșianu medic, Beiuș; Konig, Timișóră; Gessler, Komotan; Parak, Kontur Komorn; Tarkos. Tușnad.

H. Coróna: Dimitriu, Palanca; Apostoliu Galațĭ.

H. Grand: Glück, Hamorĭ, Budapesta; Drăgan, Sebeșul săsesc, Schwarz, Arad; Frundă căpitan, Bucurescĭ; Hein, Rusciuc.

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lăngă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ literare pentru popor.

Din trecutul Silvaniei Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă. După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 20 b. (cu porto 25 b.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 40 b. . . (cu porto 46 b.)

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 60 b. + 6 b.porto.)

Sfătuiri de aur sĕu **calea cătră feri cire** pentru sătenii românĭ de tótă starea şi etatea. Cel mai acomodat premiu pentru pruncii delà şcólele confes. sătescĭ române, de Aron Boca Velchereanu. Cu su prefaţă de G. Simu. Preţul 60 banĭ o pl. 10 b. porto.

Cuvinte de aur seau **invĕţăturĭ înţelepte** date de un părinte fiului seu. Din operile lui I. H. Campe, tradus în limba română ep Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplac. cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Săpătorul de banĭ, comedia în trei acte, localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatrul. Preţul 24 b. . . . (prin postă 28 b.)

Viéţa după mórte, sĕu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă de *A. Pop.* Preţul 80 b. (cu porto 86 b.)

„Omul", noţiunĭ din anatomie şi fi siologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc de George *Cătană* înv. Acĕsta carte servesce ca manual pentru anul al IV-lea al şcólei pop., pentru şcólele de repetiţiă şi pentru poporul nostru. Preţul 50 banĭ (pl. 5 b. por.)

Instrucţiunĭ populare despre *datorinţele şi drepturile purtătorului de dare* edate de Wilhelm Niemandz. Acéstă carta e un îndreptar de o trebuinţă nespus de mare pentru toţĭ câţĭ au afacerĭ cu dările. Preţul cor. 1.20 plus 10 banĭ porto.

Cartea ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu.* Acéstă broşură conţine istorióre şi poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 ban. (+ 56 b. p.)

Trandafirĭ şi Viorele Poesii poporale culese şi ordinate de Ioan *Pop-Reteganul.* Ediţ. III Preţul redus 60 banĭ (+ 10 b. p.)

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. p.)

Doi prinşĭ în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu.* Preţul 24 banĭ (+ 3 b porto).

Dr. Ioaif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 b. plus 10 b. porto.

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii poporelor şi aplicaţiunelor la *naţiunea nóstră"* de *Ioan Cinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul.* Preţul 1 cor. (+10 b. p.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Valace.* Tomul I costă cor. 1·50 Tom II cor 1·40 (+ 30 b. porto de fia-care.)

Istoria lumii part-a a III-a tălmăcită de protul C. *Morariu,* după Dr. Th. B. Welter.

„Supplex Libellus Valachorum". memoriul presentat împĕratului Leopold II. de cătră episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dianu.* Sibiiu, „Tipografia" societate pe acţiunĭ. Un esemplar broşat costă 1 coronă (+ 5 b. porto)

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 7 August. 1902

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme	
		dela	până la
Grâu Bănăţenesc . . .	80	7.20	7.40
Grâu dela Tisa	80	7.15	7.35
Grâu de Pesta . . .	80	7.10	7.20
Grâu de Alba regală . .	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord .	80	.—	.—
Grâu românesc	80	.—	.—

Seminţe vechĭ ori noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme	
			dela	până la
Sĕcara . . .		70—72	7.—	7.40
Orz . . .	nutreţ. .	60—62	6.90	6.15
Orz. . . .	de rachiu	62—64	6.05	6.20
Orz . . .	de bere .	64—66	5.85	5.95
Ovĕs . . .		——	.—	—.
Cucuruz . .	bănăţen .	75	.—	—
Cucuruz .	alt soiu .	73	—.—	—.—
Cucuruz . .	„ „			
Hirişcă . .			4.50	5.—

Producte div.	Soiul		Cursul	
			dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	Preţul per 100 de chilograme	—.—	—.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănăţenă		—.—	—.—
„	„ roşiă . .		—.—	—.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu .		—.—	—.—
Ulei de in .			—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta . .		69.—	69.50
„ „	dela ţéră . .		—.—	—.—
Slănină . . .	sventată . . .		60. —	60.50
Prune	din Bosnia . .		.—	.—
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia		—.—	—.—
„	din Serbia în s.		—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou . .		—.—	—.—
Gogoşĭ . . .	sêrbesc . . .		—.—	—.—
„	din Ungaria . .		—.—	—.—
Miere	unguresci . . .		—.—	—.—
„	sêrbescĭ . .		.—	—.—
Céră	brut		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.		—.—	—.—

Bursa de Bucurescĭ

din 7 August 1902

Valorĭ	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	98.1/2
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	97.1/2
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	97.1/2
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	85 —
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	85.1/4
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	85.1/4
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	85.1/2
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	85.1/2
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	85.3/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	85 3/4
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5 „	Ian.-Iul.	98.—
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	86.3/4
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	86.3/4
„ „ „ Iaşi . .	5 „	„ „	80.1/2
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V.:N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	intr. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2410
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	269 —
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	158.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	390 —
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	390 —
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa" soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse. . .	12	„ „	.—

Scompturĭ:

Banca nat. a Rom.	6%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	7 „	Petersburg . .	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	—
Londra	3 —	Belgia . . .	3—
Viena.	3½	Elveţia	3½

Cursul losurilor private

din 6 August 1902.

	cump.	vindg.
Basilica	19 15	20 15
Credit	427. —	431 —
Clary 40 fl. m.	194.—	196 —
Navig pe Dunăre.	—.—	— —
Insbruck	82.50	84 50
Krakau	74 50	76.50
Laibach	86.—	71 —
Buda	—.—	— —
Palffy	187.	191.—
Crucea roşie austriacă . .	191 —	194 —
„ „ ung.	55 50	56 50
„ „ ital	27.50	28 50
Rudolf	76 —	80.—
Salm	284 —	285.—
Salzburg.	73.—	77.—
St. Genois	264 —	274.—
Stanislau	— —	— —
Trientine 4½% 100 m. c. .	423 —	427 —
„ 4% 50	42.50	45 —
Waldstein	67.—	69.—
„ de 10 francĭ . . .	34.—	36 —
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 5 August n. de 45,177 capete, la 5 August au intrat 625 capete şi au eşit 414 capete, rĕmânênd la 7 August in. un numĕr de 45,338 capete.

Se notéză marfa ungurésca: veche grea dela 102—104 fil. tînĕră grea dela 112—114 fil., de mijloc dela 110—112 fil. uşóră dela 109—110 fil. — Sêrbéscă: grea 110—114 fil., de mijloc 110—112 fil., uşóră 106—118 fil. kilogramul.

Cursul pieţei Braşov.

Din 11 August n. 1902.

Bancnot rom.	Cump. 18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„ 18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„ 19.04	„	19.07
Galbenĭ	„ 11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„ 2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„ 117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„ 21.40	„	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101,—	„	102.—

Sz. 6950—1902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi hogy Oana Ilyés végrehajtatónak Oana Jakab végrehajtást szenvedő elleni 132 korona tőkekövetelés es járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő Paron fekvő, a parói 392 sz. tjkvben A † 1010 hrszámu fekvőre 92 korban

1903	hrsz. fekvőre	30 korban	4445	„	„ 17	„
2481	„ „	36 „	6060	„	„ 4	„
2816	„ „	39 „	4524/1	„	„ 24	„
3179/2	„ „	22 „	1427	„	„ 52	„
3434	„ „	62 „	4887	„	„ 51	„
3915/1	„ „	2 „				

a parói 390 sz tjkvben adós ugy Grasea György és neje Grasea Tinca és Mosoiu János nevén álló A † 216, 217 hrszámu fekvőre 326 koronában, a parói 465 sz. tjkvben adós ugy Oana János az Irimieé és neje Kreczu Szalomie nevén álló

559	hrsz. fekvőre	9 korban,	2167	hrsz fekvőre	111	kor.
576	„ „	23 „	3124	„ „	16	„
835, 836/2	„ „	111 „	3306, 3307	„ „	31	„
874	„ „	88 „	5582/1	„ „	44	„

Összesen 1216 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban, elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902 évi szeptember hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor** Paron megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott es az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott sz bályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi junius hó 20-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság. Schupiter kir. albiró

6.221—1